

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 17.47****BAŞKAN: Başkan Vekili Nevzat PAKDİL****KÂTİP ÜYELER: Yaşar TÜZÜN (Bilecik), Fatoş GÜRKAN (Adana)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 14’üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

16 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon ve Hükümet yerinde.

Tasarının tümü üzerinde söz sırası Demokratik Toplum Partisi adına Diyarbakır Milletvekili Akın Birdal’a aittir.

Sayın Birdal, buyurun. (DTP sıralarından alkışlar)

DTP GRUBU ADINA AKIN BİRDAL (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; “İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti” konusunda görüşürken kültürel değerlere çok bağlı bir bilim insanı ve insan haklarına saygılı bir siyaset adamı Erdal İnönü’yü yitirmekten ben de duyduğum üzüntüyü burada bildirmek istiyorum. Çünkü, insan hakları konusunda, insan haklarının korunması, savunulması ve geliştirilmesi konusunda Derneğimizi sürekli cesaretlendirmiş ve en zor günlerde her defasında görüşerek hakların ve özgürlüklerin geliştirilmesi yolunda yol gösterici olmuştur. O nedenle, ben de kendilerini rahmetle, saygıyla anıyorum, yakınlarına ve sevenlerine baş sağlığı diliyorum.

Şimdi, İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Yasa Tasarısı’nı konuşurken, elbette ki kimi fiziki yapıların korunması, tarih ve kültür miraslarının korunması bir kültür işidir, ama işin bir diğer yanı, demokrasi boyutu var ve insan hakları boyutu var. Nitekim, insan hakları açısından kültürel haklar, ikinci kuşak haklar dizinine girer: Ekonomik, sosyal ve kültürel haklar. Şimdi, bu haklar bugüne değin doğru korunmamıştır. En çok, tarih ve kültür miraslarının en zengin olduğu İstanbul, bugüne değin, ne yazık ki, korunmamıştır. Farklı kültürleri, dilleri, kimlikleri, inançları çok zengin, göğsünde barındırmış olmasına karşın tahrip edilmiştir, yok edilmiştir. Zaman zaman siyasi nedenlerle ve kaygılarla büyük saldırılara uğramıştır. Nitekim, doğrusu, ben bugünlerde 5-6 Eylül günlerini anımsamaktayım. Örneğin, 5-6 Eylül 1955’te İstanbul’da azınlıkların tarihlerinin, kültürlerinin, iş yerlerinin, hanlarının hamamlarının nasıl yerle bir edildiğini biliyoruz. Bence, bir kültürün üstünlüğü ve hele hele başkent olmasına hak kazanmak, kültürel çoğunluğun korunmasına, gözetilmesine bağlıdır, farklı olanlara saygı gösterilmesine bağlıdır. İnsanlar kişisel olarak böyle tercihlerde bulunmayabilirler, ama Türkiye’nin ulusal üstü kabul ettiği sözleşmeler de bunu öngörmektedir. Örneğin, Avrupa İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’nden başlayarak, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve daha sonra da AGİT çerçevesinde Türkiye’nin kabul ettiği Paris Şartı, Moskova Belgesi, tarih ve kültür miraslarının korunmasını güvence altına almaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ne yazık ki bizde böyle bir kültür oluşmamıştır. Aslında farklılıkların korunması, gözetilmesi ve onları da, başkalarının varlığını kendi varlığımız sayan bir bilinci yaratabilmek bir demokrasi kültürüyle ilişkilidir. Örneğin, birçok kültür başkentinde ben şunlara tanık olmuşumdur fiziki olarak: Örneğin, birinin bahçesinde bir ağaç 20 santimetre çapına ulaştıktan sonra “Bu benim bahçemdedir, ben bunu kesiyorum.” diyemez. Artık o, o kentin, oranın, orada yaşayanların ortak mirası olmuştur. Bir proje yapılacaksa fiziki olarak, o miras korunarak yapılmak-